

POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL 2017 M. RUGSĖJO 10 D. VYKUSIŲ NAUJŲ MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO – MERO RINKIMŲ POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO ATASKAITŲ PATEIKIMO IR PATIKRINIMO

2018 m. sausio 18 d. Nr. 3-16 (1.2)

Vilnius

1. Politinės kampanijos finansavimo ataskaitų pateikimas

Pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės (toliau – PKFFK) įstatymo 17 straipsnio 4 dalį, politinės kampanijos įždininkas Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) pateikia Politinės kampanijos finansavimo ataskaitą (toliau – Ataskaita) ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo rinkimų (pakartotinių rinkimų) galutinių rezultatų paskelbimo dienos (iki 2017 m. spalio 23 d.), jeigu politinės kampanijos dalyvis per politinę kampaniją gavo mažesnę kaip paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio 70 vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžių pajamų sumą (57 610 Eur). Kartu su Ataskaitomis teikiami pajamas ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai.

Savarankiškais 2017 m. rugsėjo 10 d. naujų Marijampolės savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinės kampanijos dalyviais buvo įregistruotos 3 politinės partijos, 3 partijų iškelti kandidatai ir du išsikėlę kandidatai, iš viso – 8 savarankiški politinės kampanijos dalyviai.

Iki 2017 m. spalio 23 d. Ataskaitas VRK pateikė visi politinės kampanijos dalyviai, t. y. visos Ataskaitos buvo pateiktos laiku.

2. Politinės kampanijos finansavimo šaltiniai

Politinių kampanijų finansavimo šaltiniai numatyti PKFFK įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje (politinių partijų) ir 8 straipsnio 1 dalyje (kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių). Politinės kampanijos gali būti finansuojamos tik iš šių šaltinių:

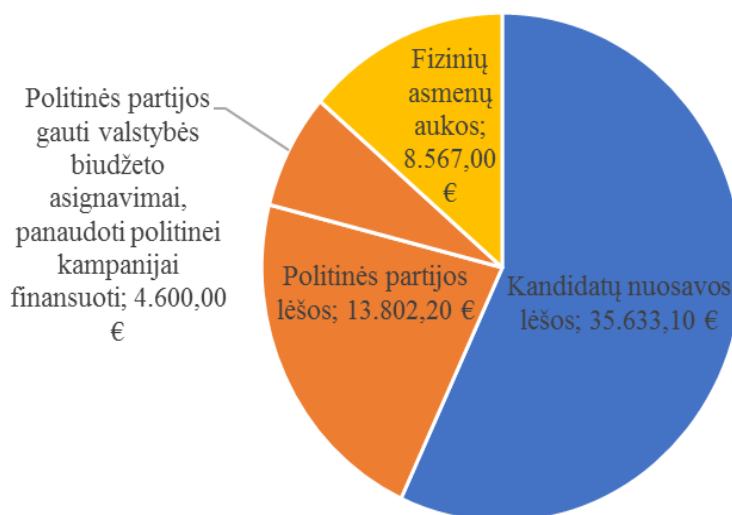
- 1) politinės partijos lėšomis;
- 2) nuosavomis (asmeninėmis) kandidatų lėšomis;
- 3) pagal PKFFK įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukomis politinei kampanijai;
- 4) iš bankų gaunamomis paskolomis (*galimos tik politinėms partijoms*);
- 5) palūkanomis už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas.

Ataskaitose nurodyta, kad iš viso politinei kampanijai finansuoti gauta ir priimta 62 602,30 Eur.

1 lentelė

Eil. Nr.	Lėšų šaltinis	Gauta suma, Eur	Procentas nuo visų pajamų
1.	Kandidato (kandidatų) nuosavos (asmeninės) lėšos, panaudotos politinei kampanijai	35 633,10	56,92
2.	Politinės partijos lėšos, panaudotos politinei kampanijai finansuoti	13 802,20	22,05
3.	Fizinių asmenų aukos	8 555,00	13,66
4.	Politinės partijos gauti valstybės biudžeto asignavimai, panaudoti politinei kampanijai finansuoti	4 600,00	7,35
5.	Fizinių asmenų mažos aukos	12,00	0,02
Iš viso		62 602,30	100,00

Didžiausią dalį pajamų sudaro kandidatų nuosavos (asmeninės) lėšos politinei kampanijai finansuoti – 35 633,10 Eur, arba 56,92 proc. visų pajamų. Antroje vietoje pagal gautas pajamas yra politinių partijų lėšos ir politinių partijų gauti valstybės biudžeto asignavimai, panaudoti politinei kampanijai finansuoti, – 18 402,20 Eur, arba 29,40 proc. visų pajamų. Fizinių asmenų aukos – 8 567 Eur, tai sudaro 13,68 proc. visų pajamų (iš jų tik 12 Eur, arba 0,02 proc., sudaro fizinių asmenų mažos aukos).

Vienas kandidatas nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai neskyrė, kiti 7 – nuo 300 iki 8 815,08 Eur. 4 savarankiški politinės kampanijos dalyviai savo politinę kampaniją finansavo tik iš kandidato nuosavų (asmeninių) lėšų. Daugiausia kandidato nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai skyrė išsikėlęs kandidatas Gintaras Skamaročius – 8 815,08 Eur, Lietuvos centro partijos kandidatas Gediminas Akelaitis – 7 349,31 Eur, išsikėlęs kandidatas Algis Žvaliauskas –

4 371,49 Eur, Dobilas Sinkevičius (atstovaujamas partijos Tvarka ir teisingumas dalyvis) – 500,00 Eur).

Politinės partijos savo lėšomis ir iš gautų valstybės biudžeto asignavimų parėmė savo 4 kandidatus nuo 2,20 iki 11 000 Eur. Didžiausią – 11 000 Eur – sumą partijos lėšų savo kandidatei Irenai Lunskienei skyrė Lietuvos socialdemokratų partija, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai kandidatui Kęstučiui Traškevičiui iš gautų valstybės biudžeto asignavimų pervedė 4 000 Eur, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis rinkimams skyrė 3 400 Eur (2 800 Eur iš partijos einamosios ir 600 Eur iš valstybės biudžeto asignavimų sąskaitų).

Per politinę kampaniją gauta 8 567 Eur fizinių asmenų aukų. Daugiausia fizinių asmenų aukų gavo kandidatai, kurie pateko į antrą rinkimų turą: Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų kandidatas K. Traškevičius (4 490 Eur) ir Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatė I. Lunskienė (4 000 Eur). 4 savarankiški politinės kampanijos dalyviai fizinių asmenų aukų negavo.

2.1. Leistini aukų dydžiai

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti aukų ir kandidatų nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai dydžio ribojimai:

1) vienas fizinis asmuo per politinę kampaniją kiekvienam savarankiškam politinės kampanijos dalyviui gali suteikti auką, neviršijančią 10 VMDU dydžių. Bendra vieno fizinio asmens aukų savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos). Į šiuos dydžius neįskaičiuojamos mažos fizinių asmenų aukos (kurių bendra suma vienam politinės kampanijos dalyviui neviršija 12 Eur) (2 dalis);

2) kandidatas vienmandatėje rinkimų apygardoje, į politinių partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų keliamų kandidatų sąrašus įrašyti kandidatai ir referendumo iniciatoriai savo politinei kampanijai finansuoti gali suteikti auką, neviršijančią 20 VMDU dydžių (3 dalis).

Fiziniai asmenys, deklaravę turtą ir pajamas, kiekvienam savarankiškam politinės kampanijos dalyviui galėjo aukoti iki 8 230 Eur, nedeklaravę – iki 12 Eur. Per politinę kampaniją buvo gauta 8 555 Eur fizinių asmenų aukų (neskaičiuojant fizinių asmenų mažų aukų) iš 8 skirtingų asmenų ir viena 12 Eur fizinio asmens maža auka. Nenustatyta, kad savarankiški politinės kampanijos dalyviai būtų gavę fizinių asmenų aukas, viršijančias 10 VMDU dydžių sumą (didžiausia gauta auka 2 000 Eur).

Kandidatai nuosavų (asmeninių) lėšų politinei kampanijai galėjo skirti iki 16 460 Eur. Politinei kampanijai nuosavų (asmeninių) lėšų skyrė 7 kandidatai. Didžiausia skirta kandidato

nuosavų (asmeninių) lėšų suma – 8 815,08 Eur, taigi nė vienas kandidatas neviršijo 20 VMDU dydžių sumos.

PKFFK įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VMI) tikrina, ar aukotojai turėjo pakankamai pajamų aukai suteikti ir ar jos apmokestintos įstatymų nustatyta tvarka. VMI 2017 m. gruodžio 15 d. informavo (registracijos Nr. 1-1738(7.9), kad įvertinus, ar fiziniai asmenys, suteikę aukas politinės kampanijos dalyviams, deklaravo turtą ir pajamas, kaip tai nustatyta PKFFK įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje bei Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo 7² straipsnyje, nustatyta, kad visi 15 aukojusių asmenų (8 fiziniai asmenys, aukoję daugiau kaip 12 Eur, ir 7 kandidatai) buvo įvykdę prievolę pateikti Metinę pajamų gyventojų (šeimos) turto deklaraciją. Vertinant, ar asmenys turėjo pakankamai oficialių pajamų aukoms suteikti, kaip nurodyta PKFFK įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje, nustatyta, kad kandidatui Dobilui Sinkevičiui galimai nepakako lėšų aukoms suteikti, todėl dėl šio asmens inicijuoti kontrolės veiksmai. Apie atliktus kontrolės veiksmų rezultatus VMI papildomai turi informuoti.

Partijos Tvarka ir teisingumas kandidatas (atstovaujamas politinės kampanijos dalyvis) D. Sinkevičius savo 2016 m. Metinės pajamų mokesčio deklaracijos ir Metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos pagrindinių duomenų išrašuose, pateiktuose VRK, nurodė, kad 2016 m. pajamų gavo 191,68 Eur, privalomo registruoti turto, paskolų neturi.

2.2. Nepriimtinių aukų grąžinimas aukotojui

PKFFK įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudžiama naudoti politinėms kampanijoms gautas aukas, kurios neatitinka šio įstatymo reikalavimų. Jeigu tokios aukos buvo gautos ir aukotojas yra žinomas, politinės kampanijos išdininkas per 5 darbo dienas nuo tokios aukos gavimo dienos turi auką grąžinti aukotojui, nurodydamas atsisakymo priimti auką priežastis. Jeigu aukotojas per 10 darbo dienų nenustatomas, politinės kampanijos išdininkas auką perveda į valstybės biudžetą.

Nenustatyta atvejų, kad politinės kampanijos dalyviai būtų gavę ir naudoję politinei kampanijai PKFFK įstatymo reikalavimų neatitinkančias aukas. Per politinę kampaniją buvo gauta tik viena nepriimtina auka (500 Eur, aukotojas nebuvo deklaravęs pajamų), kuri, nepažeidžiant PKFFK įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, buvo grąžinta aukotojui.

3. Ataskaitose nurodytos politinės kampanijos finansavimo išlaidos

Bendros 2017 m. rugsėjo 10 d. naujų Marijampolės savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinės kampanijos politinės kampanijos išlaidos sudaro 72 961,28 Eur. Politinės kampanijos dalyviai Ataskaitose nurodė, kad daugiausia, tai yra 70 537,87 Eur, arba 96,68 proc. visų išlaidų, išleido politinei reklamai gaminti ir skleisti.

2 lentelė

Eil. Nr.	Politinės kampanijos išlaidos	Suma, Eur	Procentas nuo visų išlaidų
1.	Politinei reklamai	70 537,87	96,68
2.	Politinės kampanijos įždininko atlyginimui ir funkcijoms vykdyti	738,00	1,01
4.	Kitoms išlaidoms	1 685,41	2,31
	Iš viso	72 961,28	100,00

Iš 70 537,87 Eur, kurie buvo išleisti politinei reklamai, daugiausia, t. y. 33 421,37 Eur, arba 47,38 proc. visų išlaidų, buvo išleista politinei reklamai spaudoje. Išorinei reklamai buvo išleista 18 957,50 Eur, arba 26,88 proc. visų išlaidų. Kitomis priemonėmis skleidžiamai reklamai – 6 663,60 Eur, arba 9,45 proc. visų išlaidų. Reklamai radijuje ir televizijoje – beveik po lygiai apie 4 600,00 Eur, arba po 6,5–6,6 proc. visų išlaidų. Mažiausia dalis išlaidų atiteko politinei reklamai internete – 2 231,96 Eur, arba 3,16 proc. visų išlaidų.

3 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidos politinei reklamai	Suma, Eur	Procentas nuo visų išlaidų reklamai
1.	Politinė reklama spaudoje	33 421,37	47,38
2.	Išorinė politinė reklama	18 957,50	26,88
3.	Kitomis priemonėmis skleidžiama politinė reklama	6 663,60	9,45
4.	Politinė reklama radijuje	4663,32	6,61
5.	Politinė reklama televizijoje	4600,12	6,52
6.	Reklama internete	2231,96	3,16
	Iš viso	70 537,87	100,00

3.1. Skolos įsipareigojimai

Skolos įsipareigojimus Ataskaitose nurodė 3 politinės kampanijos dalyviai: Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga – 6 935,67 Eur, partija Tvarka ir teisingumas – 2 783,51 Eur ir Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis – 329,06 Eur.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga Ataskaitos pateikimo dieną už įvairias paslaugas 8 paslaugų teikėjams liko skolinga 6 935,67 Eur (nuo 28,62 Eur iki 4 123,68 Eur), tai sudaro 95,63 proc. visų Ataskaitoje nurodytų Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politinės kampanijos išlaidų (7 252,87 Eur). VRK 2017 m. lapkričio 21 d. gavo partijos raštą su įsiskolinimų padengimą pagrindžiančiais dokumentais, kad visi įsiskolinimai yra padengti.

Partija Tvarka ir teisingumas Ataskaitoje nurodė, kad už įvairias reklamos paslaugas 6 paslaugų teikėjams liko skolinga 2 783,51 Eur (nuo 14,34 Eur iki 525,62 Eur), tai sudaro 84,77 proc. visų Ataskaitoje nurodytų partijos politinės kampanijos išlaidų (3 283,51 Eur). VRK

2017 m. gruodžio 8 d. gavo partijos informaciją, kad visi įsiskolinimai sumokėti 2017 m. lapkričio 7 d.

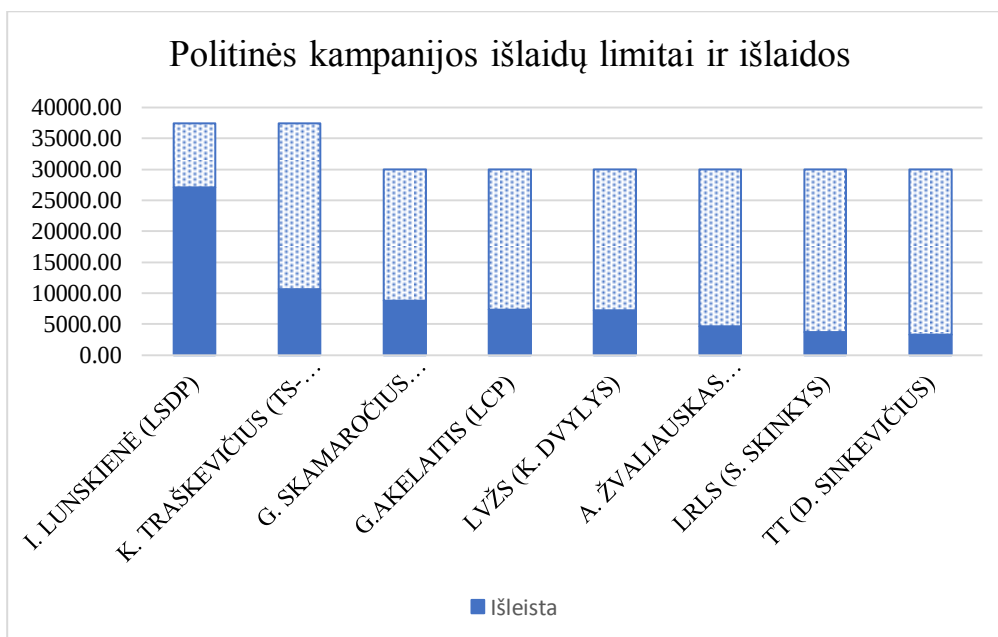
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis Ataskaitoje nurodė, kad už reklamą socialiniame tinkle *Facebook* liko skolingas 329,06 Eur. Nurodyti skolos įsipareigojimai sudaro 8,68 proc. visų šios partijos politinės kampanijos išlaidų (3 791,06 Eur). Rengiant šią pažymą, buvo paskambinta partijai ir pasiteirauta dėl Ataskaitoje nurodytų skolos įsipareigojimų padengimo. 2018 m. sausio 2 d. gautas šios partijos raštas, kad Ataskaitoje nurodyta 329, 06 Eur skolos įsipareigojimų suma yra sumokėta politinės kampanijos metu (2017-08-02; 2017-09-04 ir 2017-10-02), iki Ataskaitos pateikimo VRK, tik ne iš politinės kampanijos sąskaitos.

3.2. Politinės kampanijos išlaidų limitai

PKFFK įstatymo 14 straipsnyje nustatyta, kokios išlaidos pripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis ir leistini politinės kampanijos išlaidų dydžiai. Pagal PKFFK įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punktą, nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio viršijimas 10 ar daugiau procentų laikomas šiurkščiu įstatymo pažeidimu.

Didžiausias 2017 m. rugsėjo 10 d. naujų Marijampolės savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų politinės kampanijos išlaidų dydis buvo 30 000 Eur (pakartotiniame balsavime dalyvavusių kandidatų – 37 500 Eur).

Politinės kampanijos dalyviai Marijampolės rinkimų apygardoje išleido nuo 3 283,51 Eur iki 27 126,17 Eur, taigi nė vienas politinės kampanijos dalyvis nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio neviršijo.

4. Politinės kampanijos finansavimo ataskaitų patikrinimas

PKFFK įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savarankiškų politinės kampanijos dalyvių, per politinę kampaniją gavusių mažesnę kaip 70 VMDU dydžių pajamų sumą (57 610 Eur), nepriklausomą patikrinimą organizuoja VRK.

Nepriklausomam auditoriui buvo pateiktos visų 8 savarankiškų politinės kampanijos dalyvių Ataskaitos su pajamas ir išlaidas pagrindžiančiais dokumentais. Auditoriai turėjo pastebėjimų visiems tikrintiems politinės kampanijos dalyviams, tačiau, peržiūrėjus Auditorių ataskaitas dėl pastebėtų faktų, nustatyta, kad daugiausia pastebėjimų yra dėl tokių klaidų:

- 1) neteisingai nurodyti dokumento rekvizitai;
- 2) neteisingai nurodyta data (12 atvejų);
- 3) neteisingai nurodyti paslaugų teikėjų pavadinimai ir teisinė forma (nurodyti buvę);
- 4) pervedant lėšų likutį į valstybės biudžetą, klaidingai nurodytas gavėjo pavadinimas – ne Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, o kandidato (vardas, pavardė, asmens kodas), kai faktiškai lėšų likutis buvo pervestas į valstybės biudžetą;
- 5) iš politinės kampanijos sąskaitos atlikti 4 klaidingi pavedimai, tačiau visais atvejais lėšos buvo atkurtos;
- 6) Politinės kampanijos finansavimo žiniaraštyje registruojant išlaidas, neteisingai nurodytos išlaidų paskirtys (kodai) (9 atvejai);
- 7) 3 politinės kampanijos dalyviai buvo pateikę banko išrašus ne už visą laikotarpį, tačiau po auditoriaus užklausos, vienas pateikė banko pažymą, kad sąskaita uždaryta anksčiau, negu pateikta ataskaita, kiti 2 politinės kampanijos dalyviai pateikė papildytą banko išrašą;
- 8) banko sąskaitų išrašai nepasirašyti banko darbuotojo, tačiau pasirašyti dalyvio ir išdininko arba kurio nors vieno. Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštis pasirašytas vienu parašu, politinės kampanijos dalyvio – kandidato G. Akelaičio, tačiau nėra politinės kampanijos išdininko parašo;
- 9) Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis nepaviešino (neįregistravo VRK informacinėje sistemoje Sutarčių registre) 2017 m. liepos 18 d. sudarytos reklamos paslaugų teikimo sutarties Nr. 2017717 su UAB „Žyraiva“. Dokumentas fiziškai yra pateiktas ir su jo turiniu, esant reikalui, galima susipažinti atvykus į VRK;
- 10) dvi sąskaitos faktūros klaidingai išrašytos ne Lietuvos socialdemokratų partijos Marijampolės skyriui, o partijos keltai kandidatėi I. Lunskienei.

Dalį netikslumų, klaidų išdininkai pašalino ar pataisė po to, kai juos informavo auditorius.

4.1 Politinės kampanijos išlaidos apmokėtos ne iš politinės kampanijos sąskaitos

PKFFK įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad *lėšos politinei kampanijai finansuoti privalo būti laikomos politinės kampanijos sąskaitoje.*

PKFFK įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *prasidėjus politinei kampanijai, visos politinės kampanijos išlaidos gali būti apmokamos tik iš politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų.*

Nustatyti 2 atvejai, kai už politinę reklamą socialiniame tinkle *Facebook* mokėta ne iš politinės kampanijos sąskaitos:

1) auditoriaus Ataskaitoje dėl pastebėtų faktų nurodyta, kad išsikėlęs kandidatas G. Skamaročius 200 Eur trimis pavedimais (pagal sąskaitas: 2017 m. liepos 10 d. Nr. 1333626650087094-2653675, suma 20,11 Eur, 2017 liepos 13 d. Nr. 1344393505677075-2658197, suma 40,12 Eur, 2017 m. liepos 31 d. Nr. 1372474582868961-2690064, suma 139,77 Eur) už politinę reklamą socialiniame tinkle pervedė *Facebook Ireland Limited* iš asmeninės (ne iš politinės kampanijos) banko sąskaitos;

2) Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis 371,11 Eur už politinę reklamą socialiniame tinkle *Facebook* (pagal 2017 m. liepos 31 d. sąskaitą Nr. 1240448569400594-2694781, suma 134,47 Eur, 2017 m. liepos 31 d. sąskaitą Nr. 1240448576067260-2694782, suma 9,33 Eur, 2017 m. rugpjūčio 31 d. sąskaitą Nr. 1284309721681141-2764748, suma 123,42 Eur, 2017 m. rugsėjo 28 d., suma 2,23 Eur, 2017 m. rugsėjo 28 d. sąskaitą Nr. 1261620703950045-28199924, suma 101,66 Eur) sumokėjo ne iš politinės kampanijos, o iš einamosios partijos sąskaitos. Remiantis išdininęs paaiškinimu, nustatyta, kad vėliau, 2017 m. spalio 23 d., 42,05 Eur suma buvo pervesta į einamąją sąskaitą kaip kompensacija už apmokėtą reklamą, o dalis – 329,06 Eur – nurodyta kaip skola.

Primintina, kad perkant reklamą socialiniame tinkle *Facebook* reikalinga kreditinė kortelė. Ne visi savarankiški politinės kampanijos dalyviai įsigyja kreditinę kortelę politinės kampanijos sąskaitai. Paprastai sudaro sutartį su kreditinę kortelę turinčiu asmeniu dėl politinės reklamos užsakymo ir jam sumoka iš politinės kampanijos sąskaitos.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad *išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininčiams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 480 Eur iki 3 000 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.*

Siūlymas

Sprendžiant klausimą dėl atsakomybės taikymo dėl politinės kampanijos išlaidų apmokėjimo ne iš politinės kampanijos sąskaitos, atsižvelgti į tai, kad abiem atvejais už politinę

reklamą socialiniame tinkle *Facebook* sumokėta iš paties savarankiško dalyvio einamosios sąskaitos ir šios išlaidos nurodytos (deklaruotos), tai yra nebuvo siekta jų nuslėpti ar apmokėti trečiųjų asmenų lėšomis.

4.2 Turtinių prievolių įgijimas neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu

Pagal PKFFK įstatymo 2 straipsnio 11 dalį, *politinės kampanijos išlaidos – šiame įstatyme nurodytos išlaidos, skirtos politinei kampanijai organizuoti ir finansuoti, neatsižvelgiant į sandorio, kurį vykdant turėta išlaidų, sudarymo dieną.*

PKFFK įstatymo 3 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad *priimti aukas ir įgyti turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai gali tik savarankiški politinės kampanijos dalyviai ir tik nuo jų registravimo savarankiškais politinės kampanijos dalyviais ir jų sąrašo paskelbimo VRK interneto svetainėje dienos.*

Auditorius nustatė, kad turtinių prievolių iki registravimo savarankišku dalyviu VRK dienos įgijo 3 kandidatai:

1) išsikėlęs kandidatas A. Žvaliauskas savarankišku politinės kampanijos dalyviu VRK registruotas 2017 m. birželio 19 d., o iki registravimo – 2017 m. birželio 2 d. gavo ir grynaisiais pinigais (pateiktas 2017 m. birželio 2 d. kasos pajamų orderio kvitas TSP Nr. 985037), apmokėjo UAB „REGIONAS“ PVM sąskaitą faktūrą Nr. MAML 7465, suma 341,66 Eur, už 2017 m. balandžio 14 d. publikuotą straipsnį laikraštyje „Miesto laikraštis“ – „Algis Žvaliauskas: „Noriu atiduoti duoklę Marijampolei“. Dėl publikacijos apmokėjimo buvo pasiteirauta kandidato. 2017 m. sausio 2 d. gautas atsakymas, kad „*straipsnis buvo išspausdintas kaip eilinis interviu, tačiau po kurio laiko laikraščio redaktorius informavo mane, kad konsultavosi su VRK ir išsiaiškino, kad nuo kovo 22 d. visi straipsniai su būsimais kandidatais, traktuojami kaip politinė reklama, todėl privalau už straipsnį susimokėti, nes priešingu atveju tai bus traktuojama kaip UAB „Regionas“ parama man.*“;

2) Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatė I. Lunskenė savarankiška dalyve VRK įregistruota 2017 m. gegužės 31 d., tačiau UAB „REGIONAS“ sąskaita Nr. MAML 7375, suma 365,76 Eur, už 2017 m. balandžio 14 d. publikuotą straipsnį laikraštyje „Miesto laikraštis“ – „P. Isoda: LSDP Marijampolės skyrius turi tapti šiuolaikiška, atvira, skaidria organizacija“ gauta 2017 m. balandžio 28 d.

Dėl publikacijos „P. Isoda: LSDP Marijampolės skyrius turi tapti šiuolaikiška, atvira, skaidria organizacija“ apmokėjimo buvo pasiteirauta išdininko. Kandidatės išdininkas pateikė paaiškinimą, kuriame nurodoma, kad: „*sąskaita buvo išrašyta LSDP Marijampolės skyriui, kadangi I. Lunskenė dar nebuvo užregistruota kandidate, tačiau mokėjimas atliktas iš kandidatės sąskaitos*

nes mūsų manymu, straipsnis galėjo būti agitacinio pobūdžio, todėl sprendimas buvo priimtas neapmokėti iš LSDP sąskaitos, o palaukti kol kandidatė užsiregistruos bei atsidarys rinkimams skirtą sąskaitą ir iš jos apmokėti.“;

3) Lietuvos centro partijos kandidatas G. Akelaitis savarankišku politinės kampanijos dalyviu registruotas VRK 2017 m. birželio 19 d., tačiau UAB „REGIONAS“ sąskaita Nr. MAML7492, suma 300,56 Eur, išrašyta 2017 m. birželio 16 d. už tą pačią dieną laikraštyje „Miesto laikraštis“ publikuotą straipsnį: „Gediminas Akelaitis: „Siekiu ir sieksiu išgyvendinti policinės valstybės metodus“. Į VRK paklausimą dėl patirtų išlaidų neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu 2017 m. gruodžio 27 d. gautas G. Akelaičio paaiškinimas: *„Vadovaujantis Marijampolės LCP skyriaus tarybos sprendimu, žinant, kad kandidatu į Marijampolės savivaldybės Tarybos nario mero rinkimus bus keliama mano kandidatūra. laikraštis „Miesto laikraštis“ leidžiamas lik penktadieniais t. y. birželio 16 dieną. buvo patalpinta rinkimų agitacinis straipsnis. Nesulaukus formalaus LCP Tarybos patvirtinimo. nors sprendimas preliminariai telefonu buvo suderintas su partijos vadovybe. Nuo 2017.06.16 laikraštis buvo leidžiamas vasaros periodu tik kas dvi savaites. Apgailestauju, kad nebuvo išlaikyti terminai iki paskelbimo VRK interneto svetainėje dienos.“*

Kandidatai: A. Žvaliauskas ir I. Lunskenė registravimo savarankiškais politinės kampanijos dalyviais dokumentuose yra nurodę, kad turėjo išlaidų iki politinės kampanijos pradžios, tačiau pažymėtina, kad šios išlaidos buvo patirtos jau prasidėjus politinei kampanijai (kampanijos pradžia – 2017 m. kovo 25 d).

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad turtinių prievolių dėl išlaidų politinei kampanijai prisiėmimas neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu užtraukia baudą privalančių registruotis politinių partijų pirmininkams ar privalantiems registruotis asmenims nuo 600 Eur iki 5 800 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo už turtinių prievolių įgijimą neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu.

4.3 Išlaidų pripažinimas (nepripažinimas) politinės kampanijos išlaidomis

PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti:

1) politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis ar bet koku kitu viešu būdu;

- 2) politinės kampanijos įždininko atlyginimui mokėti ir funkcijoms atlikti;
- 3) politinės kampanijos audito įmonės arba auditoriaus paslaugoms apmokėti;
- 4) nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, reikalingų vykdant politinę kampaniją, nuomai;
- 5) politinei kampanijai naudojamoms transporto priemonėms nuomoti, eksploatuoti;
- 6) politinės kampanijos savanorių, politinės partijos ar kandidato atstovų rinkimams ar rinkimų (referendumo) stebėtojų ryšiui, maitinimui, apgyvendinimui ir transportui;
- 7) kitoms šiame įstatyme nustatytoms reikmėms, susijusioms su politine kampanija.

Auditorius turėjo pastabų dėl išlaidų pripažinimo politinės kampanijos išlaidomis:

1) Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad „*Tarp politinės kampanijos išlaidų deklaruojami kandidato K. Dvylio kvalifikacijos tobulinimo viešojo kalbėjimo mokymai (viešasis kalbėjimas, auditorijos valdymas, bendravimas su žiniasklaida, konfliktų valdymas) pagal 2017 m. rugsėjo 5 d. IĮ „L.T.T.“ sąskaitą-faktūrą BV Nr. 17/4 (suma 500,00 Eur), kurie galimai nėra susiję su šia politine kampanija*“. Įždininkė, susipažinusi su auditoriaus pastebėjimu, nurodė, kad „*pagal 2017 m. liepos 29 d. sutartį ir 2017 m. rugsėjo 5 d. išrašytą sąskaitą-faktūrą BV Nr. 17/4 IĮ „L.T.T.“ už K. Dvylio kvalifikacijos tobulinimo viešojo kalbėjimo mokymai (viešasis kalbėjimas, auditorijos valdymas, bendravimas su žiniasklaidą, konfliktų valdymas), buvo skirti būtent rinkiminei kampanijai bendraujant su rinkėjais, todėl manome, kad šias išlaidas reikėjo priskirti rinkiminėms išlaidoms.*“

Siūlymas

Laikyti, kad Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos išlaidos kandidato K. Dvylio kvalifikacijos tobulinimo viešojo kalbėjimo mokymus, apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas.

2) Auditoriaus ataskaitoje dėl pastebėtų faktų pažymėta, kad kandidatas G. Skamaročius:

a) 2017 m. rugpjūčio 20 d. apmokėjo UAB „Universalūs sprendimai“ PVM sąskaitą faktūrą US Nr. 025206, suma 42,11 Eur, išrašytą už paslaugas nuo 2017 m. rugpjūčio 20 d. iki 2018 m. rugpjūčio 20 d., t. y. ilgesniam nei politinės kampanijos laikotarpiui, todėl manytina, kad šios išlaidos galimai neatitinka Įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje numatytos politinės kampanijos išlaidų paskirties. Savo paaiškinime, pateiktame 2018 m. sausio 4 d., G. Skamaročius teigia, kad: „*Domeną ši įstaiga sutiko parduoti su sąlyga, kad bus atliktas išankstinis metinio mokesčio sumokėjimas. Svetainę su šiuo domenu planavome naudoti rinkimams...*“;

b) nepateikė išlaidas pagrindžiančio dokumento (UAB „Piko valanda“ 18,00 Eur) – sąskaita faktūra Nr. 7701601 pateikta tik 2017 m. liepos 5 d.

2018 m. sausio 4 d. VRK gautas kandidato G. Skamaročiaus paaiškinimas, kad 2017 m. liepos 5 d. Pateiktų prekių sąrašas Nr. 7701601 yra išankstinė sąskaita apmokėjimui, ir pridėta UAB „Piko valanda“ 2017 m. rugsėjo 27 d. PVM sąskaita faktūra PHP serija Nr. 067252 18,00 Eur sumai, kaip išlaidas pagrindžiantis dokumentas.

Siūlymas

Laikyti, kad išsiskėlusio kandidato G. Skamaročiaus išlaidos už domeną pagal UAB „Universalūs sprendimai“ PVM sąskaitą faktūrą US Nr. 025206, suma 42,11 Eur, apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 1 punkto nuostatas.

Laikyti, kad išlaidas pagrindžiantis dokumentas (2017 m. rugsėjo 27 d. UAB „Piko valanda“ PVM sąskaita faktūra PHP serija Nr. 067252 18 Eur) pateiktas.

PKFFK įstatymo 14 straipsnio 7 dalies 2 punkte nustatyta, kad išlaidos, skirtos rinkimų užstatui sumokėti, nelaikomos politinės kampanijos išlaidomis.

Nustatyta, kad abu Marijampolės rinkimų apygardoje išsikėlę kandidatai: A. Žvaliauskas ir G. Skamaročius rinkimų užstatus sumokėjo iš politinės kampanijos sąskaitų, Politinės kampanijos finansavimo žiniaraščiuose nurodydami 822,80 Eur išlaidas kandidato rinkimų užstatui, kurios nėra numatytos PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje.

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad *išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 480 Eur iki 3 000 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.*

Siūlymas

Atsižvelgiant į tai, kad išsikėlę kandidatai rinkimų užstatui sumokėti ir visai politinei kampanijai skyrė tik savo asmenines lėšas ir per klaidą užstatą sumokėjo ne iš savo asmeninės, o iš politinės kampanijos sąskaitos (prieš tai iš asmeninės į politinės kampanijos sąskaitą pervedę reikiamą sumą), netaikyti atsakomybės už PKFFK įstatymo 14 straipsnio 7 dalies 2 punkto nuostatos pažeidimą.

Siekiant išvengti tokių klaidų, ateityje platinant informaciją apie pareiškinių dokumentų pateikimą ir rinkimų užstatų mokėjimą akcentuoti, kad rinkimų užstatas mokamas ne iš politinės kampanijos sąskaitos.

4.4 Pavėluotai paviėšintos aukos

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad *politinės kampanijos išdininkas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo dienos Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto*

svetainėje skelbiamame viešame aukotojų sąraše paskelbia aukotojo – fizinio asmens – vardą ir pavardę.

Auditorius nurodė, kad pavėluotai pavišinta 6 dalyvių 12 aukų, kurių bendra suma 10 817,20 Eur. Patikslinus nustatyta, kad dalis aukų (4 aukos) buvo įvestos laiku, bet vėliau redaguotos, o pavėluotai buvo pavišintos 4 dalyvių 8 aukos, kurių bendra suma – 7 400 Eur.

Pažeidžiant PKFFK įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje nustatytą 10 darbo dienų terminą, buvo pavišintos 3 dalyvių nuosavos (asmeninės) kandidatų lėšos – 7 aukos (bendra suma – 7 200 Eur).

4 lentelė

Eil. Nr.	Politinės kampanijos dalyvis	Aukų skaičius	Suma, Eur	Pavėluotų pavišinti darbo dienų skaičius
2.	Lietuvos centro partijos Marijampolės rinkimų apygardoje Nr. 25 kandidatas GEDIMINAS AKELAITIS (S)	1	3000,00	13
3.	Išsikėlęs kandidatas Marijampolės rinkimų apygardoje Nr. 25 GINTARAS SKAMAROČIUS (S)	5	3200,00	7–54
8.	Išsikėlęs kandidatas Marijampolės rinkimų apygardoje Nr. 25 ALGIS ŽVALIAUSKAS (S)	1	1000,00	13

Nenumatytas terminas, per kiek laiko turėtų būti pavišintos politinių partijų lėšos. Auditorius taip pat nustatė, kad buvo pažeistas 10 darbo dienų terminas 4 kartus (suma 3 602,20 Eur), tačiau patikslinus nustatyta, kad tik Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis dvi darbo dienas vėlavo pavišinti 200 Eur gautų partijos lėšų (valstybės biudžeto asignavimų).

Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos įždininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo 150 Eur iki 860 Eur. Teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolą už šį pažeidimą turi VRK pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys.*

Siūlymas

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo dėl pavėluotai pavišintų aukų.

5. Politinės reklamos stebėsena

Politinės kampanijos dalyviai Ataskaitose nurodė išleidę politinei reklamai 70 537,87 Eur ir tiek pat (70 537,87 Eur) Ataskaitos priede „Politinės kampanijos dalyvio ataskaita dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių“. 100 proc. buvo detalizuota visa paskleista politinė reklama, įskaitant kandidato mokymus.

Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijose nurodyta bendra politinės reklamos kaina – 44 468,80 Eur.

Marijampolės savivaldybės rinkimų komisijos Stebėsenos grupė Politinės reklamos stebėsenos duomenų ataskaitose nurodė 78 užfiksuotus politinės reklamos faktus už 27 501,84 Eur. Daliai iš tų 78 užfiksuotų politinės reklamos faktų, Stebėsenos grupei nepakako duomenų nustatyti politinės reklamos kainą, todėl ji reklamos kainos nenurodė arba nurodė simbolinę kainą.

Didelis skirtumas tarp viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų nurodytos sumos ir tos, kurią Ataskaitose nurodė politinės kampanijos dalyviai, susidarė dėl to, kad ne visi viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai yra pateikę duomenis. Dalyviai nurodė 18 paslaugų teikėjų, kurie rengė politinę reklamą ar teikė kitas su reklamos gaminiu (spausdino skrajutes, lipdukus, plakatus, leidinius, tentus, autolipdukus, gamino marškinėlius savanoriams, darė nuotraukas, rengė maketus, mažareikšmius daiktus), o ne su reklamos skleidimu susijusias paslaugas. Jiems sumokėta 2 571,58 Eur.

Lyginant duomenis apie politinę reklamą, pateiktą trijų šaltinių – politinės kampanijos dalyvių, viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų – Politinės reklamos stebėsenos buvo nustatyta:

5.1. Politinės reklamos skleidimas nedeklaravus įkainių. 5 uždarnosios akcinės bendrovės ir viena individuali įmonė skleidė politinę reklamą (bendra suma – 841,11 Eur) nedeklaravusios politinės reklamos skleidimo įkainių ir nėra pateikusios VRK Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijų.

PKFFK įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje numatyta, *politinės kampanijos laikotarpiu viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems politinės kampanijos dalyviams vienodus įkainius ir sąlygas, pateiktus Vyriausiajai rinkimų komisijai.*

VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyrius atliko tyrimus, kurių metu nustatyta, kad nepateikusios įkainių išorinę politinę reklamą Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio interesais skleidė UAB „Žyraiva“ (reklamos kaina 420 Eur), Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatės I. Lunskenės interesais – UAB „UGIRA“ (reklamos kaina 84 Eur) ir UAB „Vidara“ (reklamos kaina 84 Eur), Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų kandidato K. Traškevičiaus interesais – E. Morkevičiaus prekybos įmonė (reklamos kaina 120 Eur), UAB „Angelma“ (reklamos kaina 100 Eur) ir UAB „Kelranga“ (reklamos kaina 33,11 Eur). Priimti VRK sprendimai (2017 m. lapkričio 16 d. Nr. Sp-184, 2017 m. lapkričio 22 d. Nr. Sp-188 ir Nr. Sp-189), kuriais pripažinta, kad įmonės, išnuomojusios reklamos plotus, pažeidė PKFFK įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, kadangi nebuvo pateikusios VRK politinės reklamos įkainių. Viešosios informacijos skleidėjams buvo parašyti raštai su įspėjimais, kad, pasikartojus politinės reklamos skleidimo pažeidimui, bus taikoma administracinė atsakomybė, ir rekomenduota įstatymų nustatyta tvarka deklaruoti įkainius.

Trys įmonės (AB „Lietuvos paštas“, UAB „AMB ir partneriai“, UAB „Verslo spaudos centras“) teikė skrajučių, politinės reklamos leidinių platinimo paslaugas nedeklaravę savo įkainių. Pagal Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 80 dalį viešosios informacijos skleidėjas – *visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos teikėjas, retransliuotojas, asmuo, teikiantis Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, radijo programų transliuotojas, informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas ar kitas asmuo, skleidžiantis viešąją informaciją visuomenei ir atsakantis už tos informacijos teisėtumą*. Laikytina, kad politinės reklamos skrajučių platinimui netaikytinas PKFFK įstatymo 16 straipsnio 4 dalies reikalavimas dėl įkainių pateikimo VRK.

5.2. Neteisingai nurodyti politinės reklamos skleidėjai. Iždininkai, pildydami Ataskaitos priedą, ne visada tinkamai pasirenka reklamos skleidėją:

1) G. Skamaročiaus politinės reklamos ataskaitoje vietoj UAB „Aridėja“ turėjo nurodyti interneto svetainę www.mususavaite.lt (sąskaitą išrašė UAB „Aridėja“, bet reklama buvo skleidžiama VŠĮ „Mūsų savaitė“ priklausančioje interneto svetainėje www.mususavaite.lt);

2) Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio vietoj UAB „BPN LT“, kuri išrašė sąskaitą, turėjo nurodyti reklamos skleidėjus www.facebook.com ir www.google.lt;

3) Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų kandidato K. Traškevičiaus užsakytą reklamą per įmonę MB LEGITA ir paskleistą socialiniame tinkle Facebook nurodė skleidėją MB LEGITA, o turėjo nurodyti www.facebook.com.

5.3. Neteisinga politinės reklamos kaina. UAB „Suvalkietis“ ir G. Skamaročius pateikė skirtingus duomenis apie 2017 m. liepos 11 d. PVM sąskaitą faktūrą SUV Nr. 1216375: laikraščio „Suvalkietis“ Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijoje nurodyta 396,40 Eur suma, o G. Skamaročiaus Politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje – 495,50 Eur (kandidatas ataskaitoje nurodė ir sumokėjo 99,10 Eur daugiau).

Tyrimo metu UAB „Suvalkietis“ paaiškino, kad ši PVM sąskaita faktūra buvo tikslinta, Viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo deklaracijoje nurodyta suma yra teisinga ir pateikė VRK sąskaitą faktūrą tos pačios dienos (2017 m. liepos 11 d.) ir tuo pačiu numeriu SUV Nr. 1216375 tik su 396,40 Eur suma.

G. Skamaročius savo 2018 m. sausio 4 d. paaiškinime nurodo, kad: „UAB „Suvalkietis“ už reklamą laikraštyje 2017.07.11 man pateikė 496,50 Eur sumos sąskaitą SUV Nr. 1216375, kuri 2017.10.03 buvo pilnai apmokėta ir deklaruota pateikiamoje ataskaitoje“.

2018 m. sausio 5 d. telefonu pasiteiravus, ar kandidatui yra sugrąžinta permoka, UAB „Suvalkietis“ buhalterė informavo, kad permoka dar nėra sugrąžinta ir artimiausiu metu bus

sisisiekta su G. Skamaročiumi ir 99,10 Eur suma bus grąžinta. VRK neturi informacijos, kad permoka būtų grąžinta.

PKFFK įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje nurodoma, kad *jeigu politinės kampanijos laikotarpiu politinės kampanijos dalyvis (išskyrus politines partijas, jų keliamus kandidatus ar kandidatų sąrašus) surinko lėšų daugiau, negu jų buvo panaudota politinės kampanijos išlaidoms apmokėti, nepanaudotos lėšos iki politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai dienos turi būti pervestos į valstybės biudžetą*. Kandidatas G. Skamaročius sugrąžintą jo permokėtą 99,10 Eur sumą turėtų pervesti į valstybės biudžetą.

G. Skamaročiaus politinė kampanija finansuota išimtinai jo asmeninėmis lėšomis. Pastebėtina, kad G. Skamaročius į savo politinės kampanijos sąskaitą pervesdavo tiek pinigų, už kokią sumą pagal sąskaitas buvo suteikta paslaugų. 2017 m. spalio 3 d. į savo politinės kampanijos sąskaitą pervedė trūkstamas lėšas – 2 749,08 ir 866 Eur (bendra suma 3615,08 Eur), kad būtų padengtos visos likusios išlaidos.

Siūlymas

Perduoti VMI pagal kompetenciją patikrinti, ar nėra pažeistos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos, kai su tais pačiais rekvizitais: tuo pačiu numeriu, ta pačia serija, ta pačia data tik su skirtingomis sumomis (496,50 Eur ir 396,40 Eur) išrašytos dvi sąskaitos faktūros.

5.4. Vykdomi tyrimai. Dėl trijų bendrovių: UAB „Aridėja“, kuri VRK nėra pateikusi politinės reklamos įkainių, UAB „BCB group“ dėl įkainių taikymo už reklamos plotų nuomos ir UAB „Aplinkotvarkos servisas“ dėl sutartyje nurodytos automobilio nuomos kainos atitikties rinkos kainai ir naudojimosi juo – dar vyksta tyrimai.

Pasiūlymai

1. Dėl Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo už išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimą (371,11 Eur sumą už politinę reklamą socialiniame tinkle *Facebook* sumokėjo ne iš politinės kampanijos, o iš einamosios partijos sąskaitos) (pažymos 4.1 dalis).

2. Dėl išsikėlusio kandidato A. Žvaliausko

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo dėl pavėluotai paviestų aukų (1 auka – nuosavos (asmeninės) kandidato lėšos, suma (1 000 Eur) (pažymos 4.4 dalis) ir turtinių prievolių įgijimo neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu (341,66 Eur, 17 dienų iki registravimo) (pažymos 4.2 dalis).

3. Dėl Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatės I. Lunskenės

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo turtinių prievolių įgijimo neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu (365,76 Eur, 34 dienos iki registravimo) (pažymos 4.2 dalis).

4. Dėl išsikėlusio kandidato G. Skamaročiaus

4.1. Laikyti, kad išsikėlusio kandidato G. Skamaročiaus išlaidos už domeno pirkimą iš UAB „Universalūs sprendimai“ ir išlaidos už kanceliarines prekes iš UAB „Piko valanda“, kurias auditorius pažymėjo kaip galimai nesusijusias su politine kampanija, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatas (pažymos 4.3 dalis).

4.2. Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo dėl pavėluotai paviestintų aukų (5 aukos – nuosavos (asmeninės) kandidato lėšos, suma – 3 200 Eur) (pažymos 4.4 dalis), už išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimą (200,00 Eur už politinę reklamą socialiniame tinkle pervedė *Facebook Ireland Limited* iš asmeninės (ne iš politinės kampanijos) banko sąskaitos (pažymos 4.1 dalis).

5. Dėl Lietuvos centro partijos kandidato G. Akelaičio

Spręsti klausimą dėl atsakomybės taikymo turtinių prievolių įgijimo neužsiregistravus savarankišku politinės kampanijos dalyviu (300,56 Eur, 3 dienos iki registravimo) (pažymos 4.2 dalis), dėl pavėluotai paviestintų aukų (1 auka – nuosavos (asmeninės) kandidato lėšos, suma – 3 000 Eur) (pažymos 4.4 dalis).

6. Dėl Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos

Laikyti, kad išlaidos už kandidato K. Dvylio kvalifikacijos tobulinimo viešojo kalbėjimo mokymus, apie kurias pažymėjo auditorius, laikytinos politinės kampanijos išlaidomis ir atitinka PKFFK įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas (pažymos 4.3 dalis).

7. Perduoti VMI pagal kompetenciją patikrinti, ar nėra pažeistos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos, kai su tais pačiais rekvizitais: tuo pačiu numeriu, ta pačia serija, ta pačia data tik su skirtingomis sumomis (496,50 Eur, 396,40 Eur) išrašytos dvi 2017 m. liepos 11 d. PVM sąskaitos faktūros SUV Nr. 1216375 (pažymos 5.3 dalis).

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Janina Latvienė